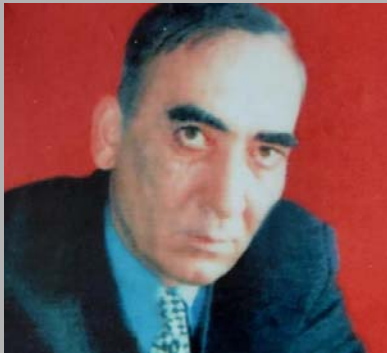

Behram Fermanzadə

VƏTƏN

Arada ayrılıq iki yüz ildi,
Qardaşın qardaşdan əli üzüldü.
Hicran göz yaşına dönüb süzüldü,
İradə, mətanət, dbzümsən, Vətən!

Sərhəd məftilindən tikandı yaxan
Sinəmdə qıvrılıb Arazsan axan.
Bu taydan o taya həsrətlə baxan,
Vüsəlin gözəylən gözümsən, Vətən!

Ömürtək əriyən yolumda şamsan,
Muraza can atan arzusən, kamsan.
Nağıllı gecəsən, qərib axşamsan,
Mən sənə, sən mənim özümsən, Vətən!

VARIYMIŞ

*(Müəllimim və dostum
Fərman Kərimzadənin ruhuna)*

*Cəbrayıl onulla birlikdə gedib hər
sübh çağı, qurub vaxtı Xudafərin körpüsünə
nə baxardım. Belə qərara gəldik ki, onun
məşhur "Qızıl ağacdən asılmış beşik" əsə-
rinin adını dəyişib "Xudafərin körpüsü"
qoyaq. Çünki Xudafərin körpüsündən bö-
yük el, tarixi şəxsiyyətlər keçmişdir)*

Qara bulud yağış olub selləndi,
Çopur daşlar dağ düşündən helləndi.
Çəşmələrin zümrüd gözü lilləndi,
Xan Arazın bulanmağı varıymış.

Çinar töküb həsrətdən yarpağın,
Canıdır su, qanıdır su torpağın.
İki yerə bölünən bu torpağın,
Göz yaşıyla sulanmağı varıymış.

Bu qalanın mamır basıb hörpüsün,
Keçə bilmədim Xudafərin körpüsün,
İtirmişik bəldə kəmərlər hörpüsün,
Baba yurdun talanmağı varıymış.

Həsərimin Araz olan qolunun,
Ləkələyən Bakı, Təbriz yolunun
Ortaqlıqda bitən tikan kolunun,
Boynumuza dolanmağı varıymış.

ÖPƏRSƏN

*"Şuşa, Qarabağ üçün burnumun ucu
göynəyir"- deyən dostum Ənvər Əhməd-
din əziz xatirəsinə*

Həyat mənə işgəncədir, zülümdü,
Bir kimsəm yox, gözəyləyən ölümdü.
Sənə qalan bircə ovuc külümdü.
Azad olan torpağıma səpərsən.

Xətainin qılınıcı al görüm,
Gir döyüşə, sağa, sola çal, görüm.
Düşmənim pəren-pəren sal, görüm,
Qolda qüvvət, ürəyimdə təpərsən.

Pərvazlanıb qartal göydə süzəndə,
Güzgülənib sona göldə üzəndə,
Şamxoruzu fərəsinə gəzəndə,
Göndər mənə, qaranquşdan xəbər sən.

Bu dünyanın üzü sevinc, kədərli,
Demə, qardaş, nə əkmışdim, nə dərdim.
Bu dünyada nə var gəldi-gedərdi,
Başım üstə qılinc, qalxan, sipərsən.

Bir palıdam, şimşək vurdu laxladım,
Öz kökümü, budağımı saxladım.
Ənvər Əhməd, yaxşı, pisi yoxladım,
Qarabağın torpağını öpərsən.

MƏMMƏD ARAZA

Söz tökülər,
Köz tökülər, iliyini sümürsən.
Demirəm ki, istilikdə "kömürsən"
Şeir üçün əriyən bir ömürsən,
Alışmağın, yanmağın da təhri var.

Söz başına fırfıra tək fırlanan,
Yorulmayıb, axıradək fırlanan.
Könlü eldən ilham alıb nurlanan
Hər misranın möcüzəsi, sehri var.

Dayanmadın qırağında dünyanın,
Piltə oldun çıraqında dünyanın.
Nəgmə adlı varağında dünyanın
El bilir ki, Məmməd Araz möhrü var.

OXUMA BÜLBÜL, OXUMA

(Əzizim və dostum Aqil Abbasa)

Bir rəyadı, yuxudu,
O vaxt heç nə yoxuydu.
Qədir çələng toxudu
"Sona bülbüllər"i oxudu.
Oxuma bülbül, oxuma.

Qiyətini bilmədik,
Bilmədik heç bir nəyin.
Qiyətini bilmədik
Nə gülün, nə çiçəyin.
Oxuma bülbül, oxuma.

O iblisin, naqisin
Toruna naşı düşüb.
Bünövrəsin qoyduğum
Evimin daşı düşüb.
Çiçəklərin üstünə
Gözümün yaşı düşüb.
Şuşa girir yuxuma,
Oxuma bülbül, oxuma.

Saxlayır şəhid yasin
Eşit xeyir-duasin.
Dan yeritək ağarıb
Saçı Aqil Abbasın,
Oxuma bülbül, oxuma.

Əliyalın çıxmışiq
Yaraqlı atlı üstə.
Ruhu Eldar Baxışın
Gəzir Qubadlı üstə,
Oxuma bülbül, oxuma.

Araz əvvəlki Araz,
Kür əvvəlki Kür deyil.
Dörd yanımız yağdı,
Dünya bilir, sirr deyil.
Necə ki, birləşməyib,
Bu millət ki, bir deyil,
Oxuma bülbül, oxuma.

NEYNİRƏM

Tək bir oğlum Fərmanın ruhuna

Yarılmadı həsrətimin cinahı,
Yıxın, qardaş, üstümə hər günahı.
Sinəm gördü min sitəmi, min ahı,
Qəm yükünü daşımağı neynirəm?

Turac uçur, qırqovullar kirmir,
Bu məftillər, bu dirəklər çürümür.
Sinəm yanır, hicran dağı ərimir,
Belə sitəm, belə dağı neynirəm.

Şam düzəldin gözlerimin yağından,
Heydər baba, gül dərmədim bağından.
Üzmədim mən şamamanı tağından,
Mən saralıb-solmuş tağı neynirəm.

Şərbətini Savalanda içməsəm,
Toy paltarın əllərimlə biçməsəm,
Oğlüm üçün Təbrizli qız seçmişəm,
Mən bu toyu, bu növrağı neynirəm.

KEÇİR KƏNDİMİZDƏN TƏBRİZ QATARI

*Elə bilirdim kəndimizdən keçən bütün
qatarlar Təbrizə gedir*

Kimin dərdi var bizim tək görə,
Bizim kəderimiz, qəhrimiz var.
Bağı-bağatıyla yuxuma girən,
Təbriz tək bir qərib şəhərimiz var.
Elə bil ömrümün dünəni yoxdur,
Gün keçir, il keçir eh, ömür yarı.
Vaqonlar boş gedir, minəni yoxdur.
Keçir kəndimizdən Təbriz qatarı.
Təbrizə qatarda gedən var, susun,
Vaqonu bələdçi yoxlaya bilmir.
Vaqon bələdçisi vətən arzusən
Daşıyan qatarı saxlaya bilmir.
Getdiyi yollardan duman, çən keçir,
O taydan boylanır neçə dağ-dərə.
Keçir, kəndimizin içindən keçir,
Nəfəs dərə-dərə, fit verə-verə.
Dünyanı dolandır dəmir yolları,
Uzatsaq Təbrizə çatar qolumuz.
Görəsən bağlıdır, bağlıdır, niyə,
Bakıdan Təbrizə gedən yolumuz.
Gedənlər boylanır pəncərələrdən,
Gedənlər gecəni, gündüzü yatmır.
İlahi, bilmir, bəs niyə, nədən,
Bu qatar sonuncu mənzilə çatmır.

VƏTƏN BİRLƏŞİR

Bu taydan o taya
Həsərlə baxan
Mənim gözlerimdə
Vətən yerləşir.
O taydan, bu taya
Çör-çöp daşıyan
Bir quş dimdiyində
Vətən birləşir.

EŞQ MƏBƏDİ

*"Pəncərədən daş gəlir
Ay bəri bax, bəri bax".*

Pəncərəmiz bağlıdı,
Amma tülü görünür.
Ağ tülünün üstündə
Qızıl gülü görünür.
Pəncərəmiz bağlıdı,
Qapınızı döyən yox.
Pəncərədən daş gəlir,
"Ay bəri bax"-deyən yox.

... Pəncərəmiz açıqdı,
Səhər durub o başdan
Eşq məbədi tikmişən,
Mənə atdığı daşdan.

ARAZ

Arazım bir anadır,
O sahilə balası
Arazım bir anadır,
Bu sahilə balası.

Arazım bir anadır,
Dərdimizə qalası.
Arazım bir anadır,
Bölünübür laylası.

Arazım bir anadır,
Dərdə dözü, lal dayanır.
Arazım bir anadır,
Baxışında sual yanır.

NÖQTƏ QOYA BİLMƏDİM

Yaşamaq gözəl şeydi,
Yaşadım, duya bilmədim.
Bu dünya bir qədər meydi,
İçdim, doya bilmədim.

Baxdım göy üzünə,
Gecəsinə, gündüzünə,
Baxdım əyri, düzünə,
Abır, həya bilmədim.

Ölçüm, biçimi yazdım,
Köçən köçümü yazdım.
Yazdım, içimi yazdım,
Nöqtə qoya bilmədim.

ÜRƏYİ BÖYÜKLƏR

*(Əziz dostum və qardaşım
Əbülfət Mədətoğluna)*

Deryada fırtına qoynuna düşən
Ümmanlar qoynunda demə tərk olur
Tələhin qəribə oynuna düşən
Ürəyi böyükler dizi bərk olur.

Az işlər görmədin elin yolunda
Qiyətin obada, elində olsun.
Əlinin gücü var, qardaş qolunda
Nizami qələmi əlində olsun.

Qəlbində işıq var, gözlerində nur
Kişini yaşadan amal ürəkdi.
Qartallar həmişə zirvədən uçar
Qəlbi genişlərə meydan gərəkdi.

DÜNƏNİN BUGÜNÜN TARİXİN YAZ

(Görkəmli tarixçi Süleyman Əliyara)

Məddahlar qarşında dura bilmədi,
Hücumlar çox oldu hədə-qorxuda.
Polad iradəni qıra bilmədi
Bir ömür həsr etdin Dədə Qorquda.

Bələdsən bu yurdun, yerin qatına
Çiyində millətin, yükün bilirsen.
Enib bu torpağın dərin qatına
Bu xalqın tarixi kökün bilirsen.

Borcludur ay ustad qanana qanmaz,
Dibim qızıldandır desə də qazan.
Dünnənin, bu günün tarixini yaz,
Vaqif olmayıbdır hər yazı yazan!

İNCİYİR

(Dostum və qardaşım Ağa Laçınliyə)

Natəvan mülkünü ediblər talan,
Gözüm baxa-baxa yağıda qalan
Qatır dırqaq tökü, quş qanad salan
Əskəran adlı qallam inciyr.

Sinəm Dəli dağdı, başım Murovdu,
Qapqara saçlarım indi qırovdu.
Qardaşım itkindi, bacım girovdu,
Gözümə baxanda balam inciyr.

Güllü yaylaqlara köçüm köçməyir,
Baxmaqdan kor olub, gözüm seçməyir.
Nadanın yanında sözüm keçməyir,
Sinəmi yandıran kəlam inciyr.

Tənhayam, arxam yox, nə də öndərim,
Fələyin çarxını necə döndərim.
Kimə nəmə yazım, kimə göndərim,
Etdiyim o haqqı-salam inciyr.

Çölümdə sar gəzir, gölümə bağa,
Soltan bəy yurduna sahibdir diğa.
İçimdə tağ atıb dərdim, ay ağa,
Axmazım inciyr, çalam inciyr.

